

زنان معناد ۶ درصد مشکلاتشان ۶ برابر

■ خبرآنلاین: تحقیقات جدید نشان می‌دهد اکثر زنان معناد در جنوب تهران، کارتن‌خواب، بی‌سواد و بی‌خانواده‌اند و پس از ترک، بار دیگر به سراغ مواد برمی‌گردند. تحقیقی که ستاد مبارزه با مواد مخدر با همکاری دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد در تابستان سال ۹۰ انجام داده، نشان می‌دهد بیش از ۷۲ هزار زن معناد در کشور وجود دارد. این تحقیق، همچنین نشان می‌دهد سهم زنان معناد از کل جامعه یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفری معنادان، از شش‌درصد بیشتر نشده‌ولی مشکلات آنان بسیار بیشتر از سایر معنادان غیرهمجنس‌شان است. به گفته یک جامعه‌شناس و محقق حوزه زنان، این تحقیق نشان می‌دهد اکثر زنان معنادی که در تهران، به اعتیاد گرفتارند، کارتن‌خواب هستند و بدون داشتن مهارت شغلی زندگی می‌گذرانند. ژاله شادی‌طلب در گفت‌وگو با ایسنا، ضمن بیان این یافته‌ها اعلام می‌کند برای این زنان، در کل تهران، یک پناهگاه مناسب وجود ندارد و تنها یک «سرپناه» برای زنان معناد وجود دارد. آن هم در حالی که با ظرفیت ۱۰ نفری در فصل سرما به ۸۰ نفر خدمات می‌دهد. به عبارت دیگر از میان تعداد انبوهی از زنان معناد تهرانی که به فحشا و کارتن‌خوابی تن در داده‌اند، تنها در زمستان، ۸۰ نفر شانس آن را دارند که از سرما یخ نزنند. نتایج این تحقیق در حالی منتشر می‌شود که مطابق قانون، سازمان‌های حمایتی مثل بهزیستی، موظف به تهیه احتیاجات ابتدایی این زنان در قالب افشار آسیب‌پذیر هستند. سازمان بهزیستی نیز باوجودی که به روشنی اعلام نکرده چند مرکز را در کل کشور زیر پوشش خود دارد، پیش از این، جسته گریخته از افتتاح یکی، دو مرکز نگهداری از زنان معناد در استان‌های خراسان جنوبی و هرمزگان خبر داده است.

شادی‌طلب، با اعلام اینکه «اکثر زنان معناد مراجعه‌کننده به مراکز نگهداری در تهران، گفته‌اند خانه‌دار هستند» توضیح می‌دهد: «زنان معناد جنوب شهر مهارت شغلی نداشته و همه آنها تجربه ازدواج در سن پایین را داشته‌اند. بخش زیادی از این گروه از زنان به صورت‌انتخابی یا اجباری خانواده را ترک کرده‌اند. بنابراین از حمایت‌های خانواده نیز بهره‌ای نمی‌برند و حتی بعد از ترک مصرف مواد مخدر، مایل به بازگشت به خانواده نیستند.» به گفته این استاد بازنشسته جامعه‌شناسی، زنان معناد جنوب شهر غالباً مدرسه را در سطح ابتدایی و راهنمایی رها کرده‌اند. بنابراین از نظر آموزشی در سطح بسیار پایین‌تری نسبت به زنان معناد مرکز شهر هستند. زنان جنوب شهر به علت سواد کم تقریباً مهارت شغلی ندارند و همه آنها تجربه ازدواج در سن پایین و گاه دو تا سه ازدواج را نیز داشته‌اند. این تحقیق نشان می‌دهد بستری کردن این زنان در دوره‌های ۲۸ روزه سهرجایی، فایده‌ای ندارد و زنان بهبودیافته به علت نداشتن محل درآمد مناسب به چرخه تن‌فروشی و اعتیاد بازمی‌گردند. معنادها نشان می‌دهند زنان معناد معمولاً دارای مهارت‌های شغلی نیستند. آنها یا شغلی پیدا نمی‌کنند یا توسط کارفرما استثمار می‌شوند.بنابراین چون بعد از ترک اعتیاد هم ممر درآمد مناسبی ندارند راه دیگری جز کارتن‌خوابی پیدا نمی‌کنند و دوباره به چرخه تن‌فروشی و اعتیاد بازمی‌گردند.

تحقیقات گذشته در مردان معناد نشان می‌داد مردان متاهل و شاغل، بیش از افراد بیکار و مجرد، به اعتیاد رو می‌آورند. تحقیق جدید در زنان معناد تهران نیز چنین نظریه‌ای را تقویت کرده است. یافته‌های پژوهش اخیر نشان می‌دهد زنان معناد جنوب تهران، بیشتر توسط والدین خود به مواد مخدر آلوده شده‌اند. شادی‌طلب در توضیح این موضوع می‌گوید: «زنان معناد جنوب شهر، در مصرف مواد را با والدین آغاز کرده‌اند. اسکان این زنان در نقاط مختلف شهر به خصوص با تمرکز بر منطقه ۱۲ در میدان شوش و خیام است و همچنین، بسیاری از آنها به دلیل مقبله با «دره» به مواد مخدر روی آورده‌اند.» این در حالی است که زنان معناد در مرکز و شمال تهران، با همسر خود، پای بساط مواد مخدر نشسته‌اند. نتایج این پژوهش می‌گوید زنان معناد مرکز و شمال شهر از نظر حمایت‌های خانواده از سطوح بالایی برخوردارند و خانواده از درمان آنها پشتیبانی می‌کند و مصرف مواد را با همسر خود آغاز کرده‌اند. این یافته، در فرضیه‌هایی که اقل‌قل از این درباره اعتیاد زنان کلاشهر تهران مطرح شده بود، رد می‌کند. در فرضیه‌های سابق، موضوعاتی مانند فریب خوردن توسط تبلیغات دروغ ماهوارها درباره داروهای لاغری، توصیه به کشیدن شیشه برای تناسب اندام و همچنین سوءمصرف مواد مخدر جهت رفع مشکلات جنسی را عامل ابتلای زنان به اعتیاد می‌دانست. ولی اکنون، یافته‌های تحقیق جدید نشان می‌دهد: «در شمال و مرکز شهر، زنان با این پیش‌فرض که مصرف مواد در را تسکین می‌دهد به اعتیاد روی آورده‌اند اما در جنوب شهر به طور میانگین خانواده‌ها بسیار دیرتر از مصرف‌فرزند خود مطلع می‌شوند.»

در تحقیق اخیر، سازمان‌های غیردولتی و NGOها عامل اصلی شناسایی این افراد بودند. به گفته شادی‌طلب، وضعیت زنان معناد جنوب شهر تهران به قدری اسفناک است که شناسایی آنها کار دشواری نیست. با این وجود کمک‌هایی که به آنها می‌شود، به هیچ عنوان کافی نیست و وضعیت آنها روز به روز بدتر می‌شود. این تحقیق، با استفاده از کمک افراد خیر و «صمن»‌هایی انجام شده که برای بهبود این‌ افراد تلاش می‌کنند. با این‌ وجود، جای خالی مراکز دولتی حمایت‌کننده در موضوع اعتیاد، همچنان احساس می‌شود. نهادهای حمایتی مانند بهزیستی و شهرداری در بحث تقابل با آسیب‌های اجتماعی در حوزه زنان، مانند زنان خیابانی و کارتن‌خواب، مبتلایان به HIV، دختران فراری، زن‌ها و دختران بره‌کار و همچنین متکدیان، کارنامه قابل قبولی از خود ابرا نکرده‌اند.

کودکان سرباز در نبرد بزرگسالان آسیب می‌بینند

بچه‌های جنگ

دکتر حمید سوری*

از: اقامه نماز، جماعت، دعا‌های مذهبی، نقش و عملکرد هر یک از اعضای خانواده، همسایگانی که در کنار افراد خانواده می‌نشینند و همدردی می‌کنند. با این وجود در هسندند.با توجه به گزارش سازمان ملل متحد از ژوئن ۲۰۰۷ تا ژوئن ۲۰۰۸ در جنگ‌های داخلی شرق کنگو، بیش از ۲۰۰ هزار زن و کودک مورد ضرب و جرح قرار گرفتند و ۶۶۶۶ مورد تجاوز جنسی گزارش شده است. این تعداد احتمالاً نشان‌دهنده تنها کسری کوچک از حجم مساله است و ضربات روانی ناشی از این تجارب همراه با خطرات بالای عفونت‌های مقاربتی، از جمله اچ‌آی‌وی / ایدز و سایر بیماری‌ها می‌باشد. فیستول پس از ضربه و تجاوز، پارگی بافت‌های ناشی از ضرب و خشونت جنسی نیز به طور گسترده‌ای منتشر شده است. چنین آسیب‌هایی، همراه با مجموعه‌ای از ضربات روحی و صدمات جسمی حاصل از اثر اصابت گلوله، از دست دادن عزیزان، بی‌خامیانی و ناامنی عوارض غم‌انگیز جنگ در مقیاس جنگی هستند. در بیش از ۱۵ کشور جهان که در آن کودکان در جنگ حضور مستقیم دارند، کمتر به نیازهای بهداشتی آنان در شرایط جنگ توجه می‌شود و در برخی مناطق بزرگ حتی وجود چنین آسیب‌هایی را به رسمیت نمی‌شناسند و تمهیدات لازم برای کنترل یا پیشگیری از این صدمات را اتخاذ نمی‌کنند.

از آنجا که تعداد کودکان نیازمند به خدمات مراقبتی حین جنگ بسیار زیادند، سازمان‌های بین‌المللی مانند یونیسف یا هال احمر (صلیب‌سرخ) و سازمان‌های غیردولتی منابع کافی در اختیار نداشته و نمی‌توانند پاسخگوی تمامی نیازهای اساسی این کودکان باشند. رساندن این کودکان به زندگی عادی راهی دشوار و طولانی است و موفقیت یا عدم موفقیت آن به عوامل متعددی بستگی دارد.

امروزه فناوری اطلاعات می‌تواند به کودکان برای ایجاد فرصت‌های کاری، توانمندسازی و آموزش مهارت‌های زندگی و اقتصادی کمک شایانی بکند. مراقبت‌های روانی – اجتماعی از آسیب‌دگان:

در برخورد با نیازهای روانی – اجتماعی آسیب دیدگان باید زیرساخت‌های فرهنگی آن جامعه را نیز در نظر داشت. تمامی برنامه‌های پیشنهادی باید مناسب و مطابق با فرهنگ عمومی جامعه باشند. روشی که عقاید بومی سلامت روان و بهبود آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد، نیازمند درکی عمیق از فرهنگ و ریشه‌های تاریخ آن دارد که این امر هم از طریق یادگیری، آموزش مداوم و متهمدانه‌قابل تأمین است.

داشتن درک کاملی از فرهنگ محلی به ما کمک می‌کند که روش‌های مداخله مناسب و قابل اجرا داشته باشیم. فرهنگ یک جامعه می‌تواند به طرق مختلفی روی انتخاب مدت‌های تأثیر گذارد.

ملاحظات مهمی که باید در نظر داشت عبارتند از: انتظارات مددجو (برای مثال اشخاصی که با درمانگران محلی سر و کار داشته‌اند، انتظار دارند کمک فوری در اختیار آنان قرار گیرد).

طول مدت‌زمان معالجه (که غالباً کوتاه و محدود می‌باشد و دلیل آن نیز محدودیت دسترسی به مراقبت‌ها است).

نگرش افراد به مداخلات درمانی (به‌طور مثال ترجیح می‌دهند که دارو دریافت کنند یا اینکه تمایلی به درمان دارویی ندارند).

مقرون به صرفه بودن مداخلات

درگیر شدن خانواده و نگرش آنها به درمان (بسیاری از فرهنگ‌ها بیشتر روی خانواده تأکید دارند تا یک فرد خاص). رعایت و احترام به دغدغه‌ها، نیازها، منابع، نقاط قوت و حقوق انسانی افراد و خانواده‌هایشان در جوامع، فرهنگ‌ها و ملل بسیار حایزاهمیت است. در شرایط عادی در درون زندگی اجتماعی، نظام‌های حمایت اجتماعی وجود دارند. انواع این نظام‌ها عبارتند

ولی در برخی اشخاص، سوگ ممکن است پیچیده و مزمن شده و به سمت افسردگی شدید پیشرفت کند. در سالگرد چنین حوادثی، ممکن است مجدداً بازگشت این علایم نیز دیده شود.

اختلالات روانی قابل تشخیص

برخی از اختلالات روانی به‌دنبال مواجهه با فاجعه خود را نشان می‌دهند. اضطراب و اختلالات افسردگی شامل این موارد هستند. این موارد شایع‌ترین اختلالات می‌باشند ولی برخی دیگر از اختلالات نظیر اختلالات انطباقی (همراه با بدون علایم افسردگی) و جسمانی (علایم جسمانی به دلیل استرس) نیز دیده می‌شوند. اختلالات افسردگی خود را با علایمی نظیر ناراحتی طولانی‌مدت، عدم علاقه به کار، عدم علاقه به حضور در اجتماع و فعالیت‌های تفریحی، افکار بدبینانه، خستگی زودرس، گریه، اعتماد به نفس پایین و کاهش خواب نشان می‌دهند. اختلالات اضطرابی خود را با ناآرامی، تحریک‌پذیری، عدم توانایی در تمرکز، دردهای بدنی، تپش قلب، خستگی دهان و اختلالات خواب نشان می‌دهند.

ممکن است این طور به نظر شما آید که برخی از پاسخ‌های روانی باقی بمانند یا اینکه خود را به صورت علایم اختلالات افسردگی یا اضطرابی نشان دهند. قابل توجه است در صورتی گروهی از علایم، اختلال تلقی می‌شوند که آنقدر

شدید باشند تا باعث ناراحتی یا اختلال اجتماعی شغلی یا سایر حیطه‌های عملکردی شخص شوند.
– **سوءمصرف الکل و مواد:** شاید افزایش سوءمصرف الکل یا مواد اعتیادآور دیده شود و نتیجه آن نیز مشکلات ناشی از سوءمصرف این مواد باشد.

– **اختلال استرسی بعد از حادثه (Post- traumatic stress disorder):** اختلال استرسی بعد از حادثه خود را با علایمی شبیه به اختلال اضطرابی حاد نشان می‌دهد ولی معمولاً بیش از یک ماه به طول می‌انجامد.

اختلال استرسی بعد از حادثه می‌تواند چندین هفته یا ماه بعد از مواجهه با حادثه دیده شود و اگر درمان نشود، می‌تواند تبدیل به یک دوره طولانی‌مدت شود، هر چند که بیشتر افراد با گذشت زمان و بدون هیچ‌گونه دخالتی بهبود می‌یابند. علایم اختلال استرسی تروما و سوگ، مشاوره می‌توان در سه بعد مختلف طبقه‌بندی کرد: (۱) تجربه

مجدد سانحه (۲) دوری‌گزینی از محرکی که با سانحه در ارتباط است (۳) افزایش تحریک اتونومیک نظیر: اختلال در به خواب رفتن یا خوابیدن، تحریک‌پذیری یا فوران خشم، اختلال در تمرکز (هوشیاری بیش از حد و پاسخ‌های ابتدایی‌مبالغه‌آمیز)

– اختلالات روانی که قبلاً وجود داشته‌اند: افرادی که قبلاً از جنگ، اختلالات روانی داشته‌اند، ممکن است به دنبال بروز جنگ، بیشتر در معرض خطر پیشرفت این اختلالات باشند. بیماری‌هایی که در آن زمان وجود داشته‌اند، به‌خصوص ممکن است شدت یافته یا در جاتی از عود بیماری با بروز علامات قبلی رخ دهد.

– علایم جسمانی: افرادی که تحت تأثیر یک ضربه روانی – اجتماعی قرار می‌گیرند، ممکن است از علایم جسمانی نظیر سردرد، خستگی، تپش قلب، کاهش اشتها، شکم درد، تهوع

یا در در غیرقابل توجه در تمام بدن شکایت کنند. نکته مهم این است که باید طبیعت روانی چنین دردهایی را تشخیص دهیم و مانند مشکلات روحی با آنها برخورد کنیم. به هر حال از آنجایی که همیشه این مشکلات مربوط به ضربات روانی اجتماعی نیستند چنانچه در خصوص علت و طبیعت این علایم شکی وجود داشته باشد یا اینکه علایم به درمان روانی – اجتماعی پاسخ ندهند، حتماً باید شخص را به یک پزشک متخصص ارجاع دهیم.
چهار گسائی بیشتر به کمک نیاز دارند؟
۱- کودکانی با علایم یا مشکلاتی نظیر ناآرامی، وحشت، مشکلات خواب، کابوس‌های شبانه، یادآوری‌های مکرر صحنه‌های حادثه، گریه‌های مکرر و عدم توانایی تفکر مناسب.
۲- افرادی که بیشتر اوقات گوشه‌گیر و کناره‌جو به‌نظر می‌آیند و علاقه‌ای به فعالیت‌های اطراف خود نشان نمی‌دهند.
۳- افرادی که در هنگام نزدیک شدن به آنها، عصبانی می‌شوند یا به سادگی شروع به گریه کردن می‌کنند.
۴- افرادی که به‌شدت از برقراری رابطه اکراه دارند.
۵- افرادی که به‌شدت ناراحت به‌نظر می‌رسند.
۶- افرادی که عزیزان زیادی را از دست داده‌اند (مانند مرگ یا اسارت اعضای خانواده)
افرادی که در مورد اقدام به خودکشی صحبت می‌کنند یا اقدام به خودکشی کرده‌اند باید سریعاً شناسایی شده و به یک متخصص بهداشت روانی ارجاع داده شوند. جامعه باید بتواند این افراد را شناسایی کند.
چنین افرادی هیچ گاه نباید تنها گذاشته شوند.
چگونه می‌توان به این افراد کمک کرد؟
۱- زمانی‌که به‌طور عادی در حال کمک‌رسانی هستید، دقت زیادی در شناسایی چنین افرادی داشته باشید.
۲- با راهکاری لسلوسزانه و دوستانه، ارتباط مناسبی با آنان برقرار کنید.
۳- از آنها در مورد سلامتی‌شان سوال کنید و ببینید آیا نیاز آنها در مورد سلامتی‌شان، روان‌شناسی گرای یا روان‌شناسی گرای به جای تبیین بر مبنای ساختار اجتماعی، می‌تواند مفید روان‌شناسی گرای را به اشاره به کوشش‌هایی به کار می‌برد که می‌خواهند پدیده‌های اجتماعی را با تکیه بر داده‌ها و نظریه‌های شخصیت توضیح دهند. بر همین مبنا وقتی سلاله ۱۷هزار ایرانی بر اثر سوانح راندگی کشته می‌شوند، یعنی ما با یک پدیده اجتماعی طرف هستیم، دیگر نمی‌توان در تحلیل آن از نوعی روان‌شناسی گرای که مدل آثار فوری در راننده متخلف می‌بیند، استفاده کرد. مدل به‌یشگیری کیفری «مدلی که معتقد است اقدام‌های نظیر تشدید جرمیه‌های تخلفات و توقیف خودرو، ضبط گواهینامه و ابطال آن کارآمد است» از همین نوع روان‌شناسی گرای است که تمرکز بر تنبیه رانندگان متخلف دارد اما فروزمش همچنین راه‌رویکردی تطبیقی که برابراین ادا می‌کند: «ما پلیس دیگری هم دارد و آن اینکه جرمای راندگی در تمامی دنیاگاران است.» به تطبیق نرخ جرمای راندگی با متوسط درآمد در برخی کشورها پرداخته و بیان می‌کند: که «بنابراین، این باور که جرمیه‌ها در ایران ارزان‌تر از نقاط دیگر دنیاست را باید به کلاری انداخت. ایرانیان نسبت به درآمدشان یکی از بالاترین نرخ‌های جرمیه را دارند.» به این ترتیب فروزمش با بهره‌گیری از رویکردی تاریخی و تطبیقی، در برابر رویکرد مورد نقضش که با نوعی روان‌شناسی گرای با پدیده‌های اجتماعی برخورد کرده است، تبیینی بر مبنای ساختار اجتماعی انجام می‌دهد.

تخیل جامعه‌شناختی در یادداشتی مطبوعاتی مهران حاجی‌محمدیان

■ جامعه‌شناسی مردم‌مدار در تلاش است تا تخیل جامعه‌شناختی (sociological imagination) را میان عموم مردم گسترش دهد. چنین تخیلی را سی. رایت میلز سنجیده می‌شود، تا ابعدی از نگارشی که از تخیل جامعه‌شناختی بهره‌مند است، نمایان شود.

۱- **پیوند گرفتاری‌های شخصی با مسائل عام اجتماعی:** بنا بر نظر میلز، هنگامی که آمار وقوع سوابلی از محدوده مشخصی می‌گذرد، همنلد شرایطی که سالانه ۲۷هزار ایرانی بر اثر سوانح راندگی کشته می‌شوند، دیگر نمی‌توان این مساله را به‌عنوان مقوله‌ای فردی دید و برای اصلاح این رقم بزرگ، با مسوول دانستن رانندگان متخلف، جرمیه‌های سنگین‌تری وضع کرد. باید با بهرمندی از منظری جامعه‌شناختی، ریشه چنین رخدادی (در عرصه اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود

را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشتباهات، شکل‌گیری حوادث موجود را به رانندگان منتقل می‌کند، رویکردی جامعه‌شناختی اختیار می‌کند و پرسش اصلی یادداشتش را اینچنین بیان می‌کند: «در ایران امروز، اسل اسل نزدیک به ۵۳درصد اجتماعی جست‌وجو کرد. یادداشت فروزمش در قدم اول، در برابر پدیده‌ای که پلیس با «جریمه» بیشتر افراد و فردی دانستن اشت